

tudi „n“: Bädlene, Füsslene, Küchlene (primeri naše: kúhelj-heljna). „Auf dem Bänkli. In alle Lumpenbädlene. Us de schönste Himmelsgueglene.“ Jeremias Gotthelf's Anne Bäbi I. 230. 151. 408.; 3) vidimo, da **lj** v slovenskem imenoválniku stoji nam. **li**: „ríngelj“ nam. „ríngeli“, in da bi se obtorej v podaljšanej obliki prav pisalo: *rínglina*, kakor v resnici čitamo: *perlina*, *šólinec*, kajti **e**, v imenoválniku stojéč pred **lj**, izpada v sklombi ter potem **i**, kateri je v imenoválniku bil stopljen z glasom **l**, zopet razvezan stopa nasvoje mesto.

Časi nam tudi čisto slovanske besede, a to samo v pokvarjenem ljubljanskem in tudi morebiti gorenjskem jezici, zdaj v knjigi jedino vladajočem, dobivajo v sklombi tak **lj**, n. pr. Rôgelj-geljna (osebno ime), česar nepokvarjen Slovenec nikoli drugače ne govori, nego li: Rôgelj-glja. A čemu se čudimo Ljubljančanom, ko tudi v novinah čisto slovansko, namreč rusko besedo: *rúbelj* čitamo sklánjano: *rúbelj-beljna*, nam. *rúbelj-blja*!

Dokazano je, da je ta „n“ nemšk; da o njem nič ne vé stara slovenščina ter nič nobedno drugo slovansko narečje; da tudi sama slovenščina mnogim tujim besedam, imejočim končnico **lj**, vendar ne vtíče pismena „n“; dalje, da se ta napaka tem huje vriva, čim gerje se jezik pači, zatorej v denšnjih časih bolj nego li v prvi dobi slovenske knjige ter po mestih bolj nego li po kmetih: zaradi vsega tega naj se ta „n“ čisto verže iz naše knjige, ter piše naj se: tempelj-plja, apostol, apostola, Heršeljev (ne: Heršeljnov) teleskop, kakor pišo tudi Rusi! Apostol, apostola rabi starej slovenščini ter vsem ostalim Slovanom, razven jednih nas ponemčenih Slovencev, kateri poleg vsega tega vendar še govorimo: *apostolsk*, a ne: *apósteljsk*.

Razne stvari.

Drobtine.

(Žepne ure.) Navadno se pripoveduje, da je žepne ure izúmel Norinberžan Peter Hele 1500. leta. Njegove ure so imenovali zaradi oblike „norinberska jajca.“ — A to stoji, da je potrebno natančnost uram v tékanji dal stoperv 1657. l. slavni fizik Huygens, ki je uram prvi rabil njíhalo in zavito zmét v ravnálo.

(Star običaj.) Pri starih Slovanih je bil običaj, ki se še denes nahaja pri nekaterih slovanskih narodih, da so kruha in solí ponudili tujemu človeku, katerega so sprejeli v gosta. S tem so hoteli pokazati prijateljstvo, ter da sta sol in kruh verlo potrebni stvarí v ohranítev človeškega življenja.

(Zlato.) Toliko vročine, kolikor je raztopí srebro, nij še dovolj, da bi

raztopila tudi zlato. Košček zlata, tolikšen, kolikoršen je krajcar, dá se s kládívom raztolči na tako široke in tenke pločice, da se more z njimi pokriti več tisoč krajcarjev.

Kratkočasnice.

* Učitelj: O katerih domačih živalih smo se uže zadnjič razgovarjali?

— Učenec: Govorili smo o kravi, konji, oslu, kozi, ovci in prasiči.

Učitelj: Res je; vse si dobro zapomnel. A zdaj še nekaj! Kako imenujemo tisto žival, ki je človeku posebno zvesta, ter ga po vseh potih življenja spremlja in ga ne ostavi do smerti? —

(Več učencev vzdigne roke.) Učitelj: Nu Matijček, povedi ti! — Matijček: To je — bolha.

* Tat, ki je bil uže često kaznjevan

za tatvino, najde listnico z novci ter jo spravi. Bil je zato pred sodišče poklican ter zapert. Sodnik ga vpraša: „nisi li čital naznanila v novinah, da je treba listnico gospodarju verniti?“ Tat odgovori: „da, da, čital sem, čital, a mislil sem si, da se to naznanilo tiče samo poštenih ljudi.“

* „Prosim vas, povedite mi, kako je to,“ reče meščan pekárju, „da je vsak hlebec pri vas manjši nego li pri drugih pekárjih?“ — „Ej! to vam lahko povém,“ odgovori pekár, „ker drugi pekárji v hlebec po več testa jemljó nego li jaz.“

* Dijak, v društvu pripoznavši svoj pregrešek, reče: „res je, da jaz posojene knjige rad zadržujem.“ „To vam verujemo brez vašiga zagotovila,“ odgovori neki gospod, „kajti laže je zadržati knjigo nego li to, kar je v knjigi.“

* Pravnik se je hvalil v društvu, da ga je pokojni gospod župnik samo jedenkrat videl vse življenje, a da je vendar njemu ostavil vse svoje imenje. „To vam je na srečo,“ odgovori mu njegov znanec, „kajti da vas je česče videl in tako poznal, kakor vas mi, niti krajcarja ne bi vam bil ostavil.“

Računska naloga.

(Priobčil Ivan Borštnik.)

Pri nas smo štirje v hiži: oče, mati, sestra in jaz. Oče nij daleč, da zverši 50 let; mati je 9 let mlajša od njega; sestra je polovico, a jaz dve tretjini mlajši od matere. Če naša léta uganesh in vse skupaj sešteješ, doboš število, katerega številke premetavaj od desne na levo, od leve na desno, iz srede na kraj, ali kakor koli ti je drago, vedno se ti kaže isto število. — Zdaj še nekaj! Ako število, kolikor je nam vsem vkupe let, izpremeniš na mesece ter je ravno razdeliš mej nas štiri, najdeš, da je vsak izmed nas izpolnil trikrat toliko mesecev, kolikor let nam je vsem skupaj. — Če to uganesh, res modre glavice si!

Zabavna naloga.

Prenarédi naslednje pike v križ tako, da ti nobena pika ne ostane.

(Rešitev in imena rešilcev v prihodnjem listu.)

LISTNICA. Gg. A. M. v Lj.: Pripovedka o „železnem vitezu“ nij dosti zanimiva, da bi bila za natisk. Izberite boljšega gradiva in radi mu bomo dajali prostora v „Vertcu.“ — A. K. v Lj.: Nekaj enacega smo že brali v 2. berilu; izvolite nam poslati drugačnega gradiva. — B. H. v Lj.: Vaše pesni še niso ugodne za natisk; a le pridno delajte in se učite, posreči se tudi Vam! — J. J. v C.: Vašej želji ne moremo ustreči, naročnina se naprej plačuje, kar stoji na vsacem listu zapisano. — J. B.—r, kap. na Breznici: Naročnino smo že poprej bili prejeli za vse léto; poslani 1 gld. 30 kr. smo Vam zato vpisali za prihodnje leto. Da ste nam zdravi!

Nekaterim gospodom, ki naš list prejemajo, smo denašnji list obustavili, ker nam naročnine za letos še niso poslali; a vseh drugih gospodov, ki so denašnje številko dobili, a naročnine nam še niso odposlali, prosimo, naj se podvizajo ter zaostalo naročnino takoj pošljejo, inace smo prisiljeni tudi njim prihodnjo številko obustaviti.

Imamo še nekaj iztiskov „Vertca“ s 1871. in 1872. leta terdo vezanih po 2 gld. iztisk.

Z letošnjega leta se dobo do sedaj na svetlo izišle številke ter novim naročnikom lahko še z vsemi štev. postrežemo.

Uredništvo.